

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ
ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

«Ολλανδικό πρόβλημα» στην καρδιά της Ευρώπης

Οταν πριν από χρόνια σπούδαζα και δίδασκα στο Αμστερνταμ, η Ολλανδία ήταν η ευρωπαϊκή χώρα υπόδειγμα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Η πλέον ανεκτική (tolerant) ίσως σε κάθε εναλλακτική άποψη και διαφορετικότητα με κάπως ακραίες φιλελευθεριάζουσες απόψεις (που αποτυπώνονταν στην περίφημη περιοχή των κόκκινων φαναριών του Αμστερνταμ). Αλλά και μια χώρα υψηλής πολιτιστικής δραστηριότητας με τα περίφημα μουσεία Ράικς για τον Ρέμπραντ και Βαν Γκογκ, αλλά και τη διάσημη συμφωνική ορχήστρα Κόνσερτζκεμπάου στο Αμστερνταμ υπό τον μυθικό μάστορα Μπέρναρντ Χάπινγκ. Και βέβαια τη Χάγη ως την πρωτεύουσα της διεθνούς δικαιοσύνης, την έδρα του Διεθνούς Δικαστηρίου κ.λπ. Αλλά πάνω απ' όλα η Ολλανδία, ιδρυτική χώρα της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ), ήταν η πλέον πιστή αφοσιωμένη στην ιδέα της ευρωπαϊκής ενοποίησης, στη μετεξέλιξη της ΕΟΚ σε Πολιτική Ένωση ομοσπονδιακής δομής (Συνθήκη Μάαστριχτ). «Καθαρός πληρωτής» (net contributor) του προϋπολογισμού, υπέρμαχος της νομισματικής ενοποίησης, λειτουργούσε ως ένα παράλληλο σταθεροποιητικό κέντρο για την Ευρωπαϊκή Ένωση συμπληρωματικό του άξονα Γαλλίας - Γερμανίας. Το πολιτικό της σύστημα λειτουργούσε επίσης υποδειγματικά. Αν και στηριζόταν στην απλή αναλογική ως εκλογικό σύστημα, δεν είχε γνωρίσει τον κατακερματισμό. Ουσιαστικά κυριαρχούσαν οι δύο πολιτικές οικογένειες, της Κεντροδεξιάς και Κεντροαριστεράς, στο 150μελές Κοινοβούλιό της. Οι οικονομικοί πόροι της χώρας, γεωργία, εμπόριο και κυρίως τα πλούσια κοιτάσματα φυσικού αερίου στο Κρόνινγκεν επέτρεπαν τη χρηματοδότηση ενός υπερμεγέθους κοινωνικού κράτους με υψηλά επιδόματα κ.λπ. (όθεν η «ολλανδική ασθένεια»/ dutch disease).

Αυτά στο σχετικά πρόσφατο παρελθόν. Σήμερα έχουν έλθει όλα τα πάνω κάτω στην Ολλανδία. Μια κατακλυσμιαία ανατροπή που επιβεβαίωσαν οι εκλογές της Τρίτης. Η Ολλανδία για μια σειρά από λόγους κινήθηκε από το βαθύτατα φιλοευρωπαϊκό στο ευρωσκεπτικιστικό μέτωπο. Επφυλακτική έως αντίθετη για βαθύτερη ενοποίηση, τη διεύρυνση, την καθαρή της συμβολή στον προϋπολογισμό. Πέρασε από τις ανοιχτόχειρες στις «φειδωλές» (frugal) λεγόμενες χώρες-μέλη της Ένωσης υπέρ της δημοσιονομικής πειθαρχίας, ιδιαίτερα στην περίοδο διακυβέρνησης από τον κεντροδεξιό (VVD) συνασπισμό του Μαρκ Ρούτε από το 2010. Μαζί με άλλες παρόμοιων απόψεων συγκρότησαν τη Χανσεατική Ένωση (Hanseatic Union) και πίεζαν για ακόμη πιο αυστηρή λιτότητα για την Ελλάδα και τις χώρες της Μεσογείου.

Παράλληλα και καθώς αυξήθηκαν οι μεταναστευτικές ροές, η ολλανδική κοινωνία από ανοιχτή και ανεκτική έγινε συντηρητική και εσωστρεφής με άνοδο της Ακροδεξιάς, με το αντιισλαμικό λαϊκιστικό Κόμμα της Ελευθερίας (PVV) του Π. Φόρτουν (δολοφονήθηκε) και σήμερα του Γκέερτ Βίλντερς και κατακερματισμό του κοιμματικού συστήματος. Και έτσι φθάσαμε στον πολιτικό σεισμό των τελευταίων εκλογών έπειτα από πτώση της κυβέρνησης Ρούτε λόγω του Μεταναστευτικού τον περασμένο Ιούλιο. Το ακροδεξιό PVV του Βίλντερς, ο εφιόλης της ΕΕ (ως μικρό κακέκτυπο Τραμπ), ήλθε πρώτο κόμμα με 37 έδρες. Θα διεκδικήσει έτσι τον σχηματισμό κυβέρνησης συνασπισμού σε μια κατακερματισμένη Βουλή 16 κομμάτων. Το πιθανότερο είναι να μην τα καταφέρει. Δεν θέλουν και πολλοί να δουν τον Βίλντερς πρωθυπουργό και έξοδο της Ολλανδίας από την ΕΕ (Nexit). Υπάρχει το ενδεχόμενο ο προοδευτικός συνασπισμός Πρασίνων - Εργατικού Κόμματος (GL-PvdA) υπό τον πρώην επίτροπο Φρανς Τίμερμανς που έρχεται στη δεύτερη θέση (25 έδρες) να καταφέρει να συγκροτήσει κυβέρνηση με το κεντροδεξιό κόμμα (VVD) υπό τη νέα ηγεσία του, τη διάδοχο του Ρούτε Ντ. Γεσίλγκιζ και το νεοεμφανιζόμενο Κοινωνικό Συμβόλαιο (NSC) του Π. Ορτσιγκ. Όλα αυτά θα πάρουν χρόνο, μήνες.

Είτε έτσι είτε αλλιώς, ένα νέο, «ολλανδικό πρόβλημα» ανέκυψε στην καρδιά της Ευρώπης. Η Ολλανδία παύει να είναι ένας σταθεροποιητικός πόλος στην ΕΕ. Εκτός εάν προκύψει Τίμερμανς...

Το νέο βιβλίο του καθηγητή Π.Κ. Ιωακειμίδη «Ελλάδα: Ορίζοντας 2030» παρουσιάζεται την ερχόμενη Τετάρτη 29/11, στις 6 μ.μ., στην αίθουσα της ΕΣΗΕΑ (Ακαδημίας 20) με μεταξύ άλλων γραπτή παρέμβαση του πρώην πρωθυπουργού Κ. Σημίτη.